

NON SONG

*Chúc mừng Đại Hội Thể Thao Bắc Mỹ kỳ thứ 19 thành công tốt đẹp tại Arlington, Texas
và chúc mừng vô địch bóng tròn Bắc Mỹ - đội tuyển Tổng Hội Sinh Viên Việt Nam Nam Cali*

*Cho Đào Lê Ngọc Mai
Hội Chương Sảng Thể Văn Hội 2000 - Saigon
Viết/Tranh: 3000000000*

Lá Thư Tháng Tám

Non Sông số 74 lại được chào mừng bạn đọc sau hơn tháng trời xa cách. Xin cảm ơn các bạn đã dành thời gian quý báu để viết thư cổ võ, trách móc, thương yêu, ghi chi phiếu yểm trợ cho Non Sông và giúp Non Sông thêm sức vững bước trên đường về quê hương.

Bạn mến,

Mượn phần đất nhỏ bé của lời tựa để kêu gọi các bạn tiếp tục yểm trợ thêm từ bài viết, tin tức, giới thiệu, cổ động người thân trở thành độc giả dài hạn Non Sông. Rất hy vọng từ đây cho tới cuối năm, còn năm tháng, Non Sông sẽ có thêm 500 độc giả yểm trợ mua báo dài hạn. Rất mong Non Sông và các bạn, chúng ta cùng nhau đạt được.

Bạn thân,

Sau lời chào, lời cảm ơn, lời kêu gọi các bạn giúp đỡ, Non Sông xin dùng phần cuối cùng để đặt ra ba vấn đề chính Non Sông muốn thực hiện và mong được các bạn đóng góp ý kiến, phụ giúp một tay chung với Non Sông là:

1. Non Sông tuy là tờ báo và tiếng nói của Tổng Hội Sinh Viên Việt Nam miền Nam California nhưng chủ trương của Non Sông vẫn luôn mong muốn được chuyển đạt tất cả tâm tình của tuổi trẻ Việt Nam từ khắp nơi trên thế giới. Chính vì vậy mà sự đóng góp bài vở, tin tức, những bài viết nghiên cứu, bình luận, phóng sự của các bạn gửi về rất là quan trọng cho mỗi số báo được ra.

2. Mỗi số Non Sông ra là một cố gắng từ hình thức tới nội dung. Thực hiện được tờ báo như vậy hơi tốn kém từ tiền bạc cho tới công sức thiện nguyện của các anh chị em trong nhóm biên tập và Non Sông cố gắng mang đến cho các bạn đọc nhiều bài viết, tin tức hơn phần quảng cáo. Tất cả những quảng cáo có được trong Non Sông đều là những yểm trợ quý báu của quý ân nhân đã yểm trợ cho từ bao năm nay cho nên rất mong các bạn hãy giúp bằng cách đặt mua dài hạn tờ báo để giúp Non Sông giải quyết được vấn đề tài chánh thực hiện hàng tháng.

3. Non Sông cần biết các bạn muốn gì, nghĩ gì, và mong gì tới Non Sông. Non Sông muốn được là người bạn, là tờ báo mà các bạn hãnh diện chia sẻ cùng người thân. Tham lam đòi hỏi các bạn một tí nữa là hàng tháng mỗi lần nhận được thư viết, bài vở, và những chi phiếu ân tình các bạn gửi về. Non Sông cảm thấy phấn khởi và tâm tình tràn ngập bao niềm yêu thương. Cho nên rất mong trong đời sống bận rộn hàng ngày của mỗi chúng ta, các bạn có thể dành tí thời giờ để viết thư cho biết ý kiến, hay gửi fax, e-mail về Non Sông. Cảm ơn các bạn.

Lời chúc, mời và rất mong gặp lại các bạn tại trại hè "Về Với Non Sông" kỳ VI tại La Jolla Indian Reservation vào ngày 21-23 tháng 7 này.

Rất mến thân.

■ Mọi đóng góp tài chánh, bài vở, thay đổi địa chỉ, đặt mua báo, xin gửi về Non Sông:

12771 Western Ave., Ste. H, Garden Grove, CA 92641

■ Toàn bộ Non Sông được thực hiện bằng bộ chữ VNI trên Corel Draw, Corel Ventura, PageMaker, và Photoshop.

Thực Hiện

Khối Báo Chí THSVVN/Nam Cali

Ban Biên Tập

Lê Tạo, Quốc Dũng, Tí Tiểu Tụy,
NQ, Ngọc Tâm, Nga My, Thế Thủy

Kỹ Thuật, Trình Bày, Đánh Máy

Mai Ngọc, Đan Tâm, Tiến Đạt,
Tiến Dũng, Thanh Thy,
Thành Nguyễn, Jonathan Vu

Phát Hành

Huỳnh Kim Thủy, Nguyệt Hạnh,
Võ Thành Đạt, Lâm Huy Vũ

Đóng Góp

GS. Lê Hồng, D.T.N., Tứ Diễm,
Nguyen Bach, Lộc Quy, Thái Bình
Dương, Nguyên Thế, Nguyễn Đình
Thắng, Thư Sinh, TL Mục Tím,
Tố Tâm, Nga My

Đại Diện Non Sông

UC LA..... Nguyễn Nguyễn
UC Irvine Mai Ngọc
UC San Diego . Đoàn Hoàn Nguyễn
UC Santa Barbara Lê Hiền
UC Riverside..... Nguyễn Kim Anh
CalPoly, Pomona Mai Hữu Bảo
CalPoly, SLO Đỗ Khắc Quang
CSU Fullerton Jonathan Vu
CSU Los Angeles Nguyễn Bình Uyên
CSU Long Beach Vinh Mimi
Golden West College Thái Hòa
Orange Coast College Mai Đông
Long Beach CC ... Đoàn Tâm Thuận
Valley College Nguyễn Ngân
Chaffrey College Nguyễn Văn
Pasadena College Tiến Đạt
San Jose SU..... Hà Tấn Quỳnh Giao
San Diego State UTống Minh Đường
San Diego City ColTrương Bửu Thịnh
Mesa College.... Nguyễn Ánh Tuyết
Moorpark College Bùi Tố Tâm
De Anza College Võ Hồng Thủy
UT Arlington Trịnh Quang Hiếu
Philadelphia Nguyễn Lộc Quy

Cách Xử Thế Của Người Chứa Mấy Xưa

Cách đây 15 năm tôi có dịp quen biết hai cụ Hoàng Văn Chí và Dương Đình Khuê, hai học giả lão thành ở vùng Hoa Thịnh Đốn.

Hai cụ tâm tính và suy nghĩ khác nhau như mặt trời với mặt trăng. Cụ Chí theo Tây học, thường có những ý kiến táo bạo, và tính khí lúc nào cũng trẻ trung. Tôi còn nhớ nhiều hôm đến thăm cụ, nhà có khách, cụ chỉ tiếp khách chiếu lệ rồi lên ra ngồi sụp xuống nói chuyện với lũ trẻ chúng tôi với đầy sự thích thú, giao phần tiếp “khách người lớn” lại cho cụ bà.

Còn cụ Khuê thì giỏi chữ Hán và chữ Nôm, am hiểu đạo Khổng và đạo Phật và các đề tài văn hoá Việt, tư cách điềm đạm và cổ kính như một cụ đồ Nho. Cụ đối đãi với người khác trong thân tình nhưng lúc nào cũng giữ phép tắc dẫu ra dấy.

Hồi ấy tôi hợp tác với một số bằng hữu làm tờ báo *Xác Định*. Cả hai cụ đều viết bài cho báo và bài của hai cụ thường hay chửi ý với nhau. Cụ Chí viết một bài thì sau đó cụ Khuê có bài đối lại. Cụ Khuê phát biểu một câu thì cụ Chí liền cho ý kiến ngược lại. Có lẽ không ai có thể khác nhau hơn hai cụ. Nhưng cũng không ai kính trọng nhau hơn hai cụ.

Tôi còn nhớ đâu vào dịp Tết năm 1983 hay 84, trong một chương trình văn nghệ do nhóm *Xác Định* tổ chức, cụ Chí được mời lên phát biểu. Cụ Chí đưa ý kiến là ở Hoa Kỳ có bốn mùa, cộng đồng Việt nên nghĩ đến việc chọn ngày khác nhau để tổ chức Tết, tùy theo khí hậu đặc thù của mỗi tiểu bang. Chẳng hạn tổ chức Tết ở Houston vào tháng 2, qua tháng 3 thì ở Atlanta, đến tháng 4 thì

sang Hoa Thịnh Đốn, tháng 5 thì lên Chicago, vào tháng 6 thì đến Montreal (Canada), v.v... Như thế mọi người được hưởng khí hậu mát mẻ cho phù hợp với ý nghĩa đón Xuân mà các vị cao niên lại có dịp ăn Tết quanh năm nếu chịu khó du lịch từ Nam lên Bắc rồi lại từ Bắc xuống Nam.

Ngay sau đó cụ Khuê được mời lên phát biểu. Tôi còn nhớ rõ là cụ thốt lên rằng “có năm mơ tôi cũng chẳng dám nghĩ đến điều mà cụ Chí vừa đề nghị”. Theo cụ, ngày Tết là ngày truyền thống và mang ý nghĩa thiêng liêng chung của

cả dân tộc, đâu thể nào thay đổi chỉ nhằm tiện lợi cho số người Việt tha hương.

Nhưng điều làm tôi nhớ rõ giai thoại này không phải là nội dung của sự bất đồng ý kiến mà là cung cách của hai cụ khi bất đồng ý kiến với nhau. Khi cụ Khuê lên micro phê bình, tôi để ý thấy cụ Chí vội vàng đứng dậy, chấp hai tay lại và cung kính đứng nghe. Cụ Chí dáng người gầy nhỏ, chòm râu bạc lơ phơ; giữa hội trường chứa cả ngàn người cụ chỉ là một đốm nhỏ, nhưng lúc ấy phong cách của cụ tỏa sáng cả hội trường.

Vài năm sau, cụ Chí đột ngột qua đời. Ngày hạ huyệt, cụ Khuê, lúc ấy đã yếu nhiều, run rẩy quỳ xuống vừa lạy linh cữu vừa khóc rống lên. Mái tóc bạc phơ của cụ rung lên và cụ nức nở than tiếc một ngôi Bắc Đẩu đã tắt, một người mà cụ vừa xem là bạn vừa xưng tụng là thầy đã vĩnh viễn ra đi. Lỡ lẽ của cụ chí tình và thắm thía, chẳng mấy ai mà không rơi lệ. Vài năm sau cụ Khuê cũng qua đời.

Thuở sinh tiền, tôi để ý, không một lần nào hai cụ gièm pha nhau sau lưng. Trong những lần nói chuyện với tôi, mỗi khi nhắc về nhau, hai cụ luôn luôn dùng những lời lẽ cung kính nhất và quý hoá nhất cho nhau. Về tư tưởng có nhiều điều tôi không đồng ý với cả hai cụ, nhưng về cung cách xử thế thì hai cụ mãi mãi là tấm gương sáng ngời.

Trong những năm tháng hoạt động sau này, tôi để ý thấy có người chỉ vì bất đồng quan điểm mà mặt sát nhau không tiếc lời, di nhân phẩm của nhau xuống bùn đen, đối đãi với nhau như kẻ thù. Thật đáng tiếc. Họ quên rằng đối đãi với nhau cho tử tế cũng là thái độ tự trọng vậy, vì người ngoài lấy đó mà đánh giá con người của họ.

Thuở nhỏ tôi có lần đọc quyển “Thuật Xử Thế Của Người Xưa”. Thiệt nghĩ, cần gì phải truy về thời xưa cổ. Chỉ cần nhìn quanh trong lớp người mới đây thôi cũng đã có những tấm gương đáng cho chúng ta ghi nhớ và noi theo.

Nguyễn Đình Thắng
Ngày 13 tháng 4, 1995

Trí Thức Cộng Sản Việt Nam Đòi Đa Nguyên Đa Đảng

Tác giả: Lê Hồng

Ông Nguyễn Thanh Giang, một chuyên viên Địa Vật Lý và là đảng viên cộng sản Việt Nam đã công khai đòi hỏi rằng muốn cải tiến xã hội thì phải thay đổi sự lãnh đạo độc tài của đảng cộng sản Việt Nam. Trong lá thư nhỏ đề ngày 20 tháng 11 năm 1993 để gửi cho Ban Chấp Hành Trung Ương đảng cộng sản, ông Giang viết:

“Trong cơ cấu xã hội của con người, cải tạo, đổi mới kinh tế đòi hỏi phải cải tạo đổi mới chính trị tương ứng thì mới giữ được ổn định xã hội... Chỉ tăng cường ổn định chính trị tất sẽ dẫn đến phá vỡ ổn định xã hội... Ổn định xã hội là một việc nên làm, cần làm và có thể làm được. Chủ trương ổn định chính trị tức là muốn xây dựng một chính quyền vì chính quyền. Điều đó không nên làm và sẽ không làm được.”

Ông Nguyễn Thanh Giang thẳng thắn vạch rõ rằng chủ nghĩa cộng sản không còn lừa bịp được ai nữa và chủ trương độc tài đảng trị không thể tồn tại trước cao trào tiến bộ của nhân loại. Ông Giang viện dẫn:

“Chủ thuyết cộng sản Max-Lenin ngày nay không còn huyền hoặc được ai bởi vì chủ nghĩa cộng sản đã làm sụp đổ Liên Xô, Đông Âu và hiện gây điều đứng cho các nhân dân Cuba và Bắc Triều Tiên. Viện dẫn lý do dân chủ tập quyền, quý vị lãnh đạo đã buộc mọi đảng viên phải nói theo, làm theo những chỉ thị của Ban Chấp Hành Trung Ương rồi theo đó toàn Ban Chấp Hành Trung Ương phải nói theo, làm theo mệnh lệnh của một vài người trong Bộ Chính Trị. Như vậy, quý vị lãnh đạo không những chỉ nô lệ hóa đảng viên mà còn lệ hóa Toàn Thể xã hội.”

Ông Nguyễn Thanh Giang nêu ra bằng chứng về hậu quả của thái độ ngoan cố của giới lãnh đạo cộng sản Việt Nam như sau:

“Thực tế là quý vị lãnh đạo vẫn cố nắm lấy độc quyền cai trị của giới vô sản để thay cho một thể chế pháp quyền. Như mọi người thấy chuyên chế độc tài vô sản đã gây ra bao nhiêu thảm họa trong lịch sử nhân loại. Lợi dụng chuyên chế độc tài vô sản, Stalin và Polpot đã mặc sức giết hại hàng triệu người mà không cần xét xử. Còn xã hội Việt Nam hiện nay thì bị nhiều bệnh dịch xã hội đang hoành hành một cách vô cùng nguy hại như nạn phe đảng, nạn tham nhũng và nạn điều hành xã hội bằng những thế lực ngầm. Một bức thư tay có thể giao cả một tài sản lớn của quốc gia cho một tội phạm lớn. Cùng một con người với cùng một trách nhiệm, nếu được cấp trên bật đèn xanh thì cá nhân đó được phong chức thăng thưởng; còn nếu cấp trên bật đèn đỏ thì kẻ bất hạnh đó có thể vào tù.”

Ông Nguyễn Thanh Giang đặt câu hỏi với giới lãnh đạo cộng sản Việt Nam rằng: *“Có những điều mà toàn thể xã hội đều bị uy hiếp kinh khủng đến độ không ai được nghĩ, được bàn bạc đến bởi và chỉ cần đụng chạm đến một chút thì dù bất cứ trí tuệ nào, thiện ý nào, nếu không bị thủ tiêu thì cũng bị dày ải, tù tội suốt đời. Những điều cấm kỵ hiện nay là vấn đề đa nguyên, đa đảng. Tại sao lại có một nền dân chủ hà khắc như vậy?”*

Ông Nguyễn Thanh Giang cảnh cáo rằng nếu giới lãnh đạo Việt nam vì sợ bóng ma “diễn tiến hòa bình” mà bám víu lấy quyền lực thì họ mắc tội làm suy vong đất nước và dân tộc. Ông Giang nêu ra những điều sai trái của giới lãnh đạo cộng sản và đưa ra những khuyến cáo cụ thể dưới đây:

“Trong xu hướng mới, thế giới đã chuyển từ đối đầu sang đối thoại nhưng quý vị vẫn lo sợ bóng ma “diễn tiến hòa bình.” Làm sao xác định được tính chất phản động của “diễn tiến hòa bình” với một tinh thần khách

quan và chân thực. Người dân Việt Nam sẽ mất gì, sẽ có gì nguy hiểm khi bị “diễn tiến hòa bình”. Phải chăng chính chúng ta đang tự diễn biến hòa bình?”

Ông Nguyễn Thanh Giang nhắc nhở giới lãnh đạo cộng sản về khả năng đóng góp vô giá cho tổ quốc của những người Việt Nam sống ở hải ngoại như sau:

“Quý vị lãnh đạo không những chỉ nhấn mạnh đề cao cảnh giác với ngoài mà cả với người Việt Nam đang sống ngoài lãnh thổ. Quý vị giương cao khẩu hiệu đập tan Chiến dịch chuyển lửa về quê hương, khước từ mọi giao lưu văn hóa, văn nghệ, tư tưởng; ngăn cấm mọi người ý kiến bàn bạc về chính trị, xã hội của đồng bào ta ở nước ngoài. Vì sao lại phải kỳ thị gắt gao với chính đồng bào mình như vậy?”

Dòng máu Việt Nam hiển nhiên vẫn còn chảy trong huyết quản của mọi người dân Việt; lương tâm Việt Nam vẫn còn thấp sáng trong đại đa số những đồng bào đang sống xa quê hương. Đất nước không những chỉ cần khả năng đóng góp về kinh tế, tài chính của kiều bào mà tổ quốc còn muốn thu nhập những kiến thức khoa học, kỹ nghệ tân tiến và nhất là những nhận thức hiện đại về triết học, xã hội học, kinh tế và chính trị của đồng chúng.”

Ông Nguyễn Thanh Giang kết luận rất chí lý rằng:

“Thực tế cho thấy không có tự do chính trị, không có dân chủ thì đất nước không thể phát triển xét về tổng thể cũng như riêng về kinh tế. Sự sụp đổ cơ bản toàn bộ hệ thống Xã Hội Chủ Nghĩa cộng sản có nguyên nhân từ sự trì trệ của nền kinh tế mà nguyên do chính lại là do cơ chế độc tài mất dân chủ của hệ thống chính trị xã hội chủ nghĩa cộng sản.

Muốn thực lòng xây dựng một chính quyền do dân và vì dân thì phải đặt pháp quyền là ý chí của toàn thể nhân dân. Chế độ chính trị pháp trị có không được mang tính cách giai cấp chuyên chính độc tài và không dựa trên cơ sở kinh tế quốc doanh. Dù là đảng (cộng sản) hay chính quyền phải tuân theo luật pháp và Hiến pháp quốc gia dựa trên nguyên tắc phân quyền giữa ba ngành lập pháp, hành pháp và tư pháp. Phải bảo đảm sự độc lập, tự do của các cơ quan công quyền trong mọi quan hệ với nhau trong khi thực thi quyền lực riêng được giao phó. Không có tổ chức quyền lực nào trong ba quyền lực được lấn át tổ chức quyền lực khác.”

Nhà thơ Nguyễn Chí Thiện với kinh nghiệm sống dưới chế độ độc tài đảng trị tại quê hương Việt Nam đã nói rằng:

Nếu ai hỏi tôi muốn gì trong cuộc sống?
Nếu tôi đang tù, tôi sẽ nói “tự do”;
Tôi đói lâu rồi nên sẽ nói “ấm no”.
Không, không phải, anh lầm rồi, trên đất
cộng (sản),
Những thứ đó đã trở thành ảo mộng.

Trong cuộc kháng chiến chống ngoại xâm trước đây, toàn thể nhân dân từ người nông dân, công nhân tới giới trí thức đã sẵn sàng đứng chung với những người Việt Nam theo chủ nghĩa công sản để tranh đấu cho nền độc lập của quốc gia và sự tự do, dân chủ cho dân tộc. Sau khi đất nước chiến thắng ngoại xâm, mọi người dân Việt Nam yêu nước kể cả những đảng viên cộng sản giác ngộ đã thấy mình lầm khi hợp tác với nhóm cộng sản đặt quyền lợi đảng cộng sản lên trên quyền lợi của quốc gia. Do đó, hậu quả là đất nước có độc lập rồi mà nhân dân vẫn không có tự do, dân chủ và hạnh phúc. Cũng như mọi người Việt Nam yêu nước khác, thi sĩ Nguyễn Chí Thiện đã diễn tả tâm trạng chung của mọi người như sau:

Mỗi lầm lỡ, một mảnh đời tan vỡ,
Song thời gian hàn gắn được đôi phần.
Riêng cái lầm nơi đất đỏ dung thân,
Thời gian khoét to và sâu bất tận.
Cuộc đời tôi có nhiều lầm lẫn,
Lầm nơi, lầm lúc, lầm người,
Nhưng cáo lầm to uống phí cả đời,
Là đã gốc nghe và tin cộng sản.

Thi sĩ Nguyễn Chí Thiện nêu lên một lý lẽ rất thông thường là khi con người bị sống như đàn súc vật dưới một chế độ Độc Tài tất nhiên nhân dân sẽ phải đứng lên tranh đấu cho quyền sống của con người. Thi sĩ viết:

Đừng sợ cái cực kỳ man rợ,
Dù nó đang thịnh thời mở rộng nơi nơi.
Phải vững tin vào bước tiến con người,
Vì khi nó bị dim ngang súc vật,
Cũng là lúc nó tìm ra sức bật.

Thực vậy, sự tiến bộ của nhân loại đã phá tan những thế lực độc tài và đã trở thành một sức mạnh ghê gớm như bom nguyên tử để phá tan chế độ độc tài đảng trị tại Nga Xô và Đông Âu như chúng ta đã chứng kiến. Thi sĩ Nguyễn Chí Thiện đã tiên đoán và nhận định rất đúng rằng:

Trong bóng đen đè nghệt,
Phục sản một mặt trời.

Trong đau khổ không lời,
Phục sẵn toàn sấm sét.
Trong lớp người đói rét,
Phục sẵn một đoàn quân.
Khi vận nước xoay vần,
Tất cả thành nguyên tử.

Thi sĩ Nguyễn Chí Thiện kết luận rằng nếu giới cầm quyền cứ ngoan cố giữ độc quyền cai trị cho quyền lợi của phe đảng thì nhân dân không còn đường nào khác là phương thức bạo động đổ máu để đập tan bọn lãnh đạo mù quáng, tham quyền cố vị. Thi sĩ định rằng nếu chết vì chính nghĩa cho tự do, dân chủ và no ấm của dân tộc và đất nước thì đó là một cái chết vinh dự:

Nếu chúng ta quyết định một con đường,
Con đường máu, con đường giải thoát;
Dù có phải xương tan, thịt nát
Trong lửa thiêu trừng phạt bọn gian ma;

Dù chết chưa trông thấy nở mùa hoa
Thì cũng sống cuộc đời không nhục nhã
Thì cũng sống một cuộc đời oanh liệt đã.

Ông Patrick Henry trong cuộc tranh đấu cho nền độc lập của Hoa Kỳ đã tuyên bố một câu triết lý trong bài diễn văn của ông đọc tại tiểu bang Virginia vào hồi tháng 9 năm 1774 rằng: *“Tôi không biết những người khác chọn con đường nào; còn riêng tôi, tôi chọn con đường ‘tự do’ hoặc chết cho ‘lý tưởng tự do’.*” Lịch sử Việt Nam chúng ta đã có biết bao nhiêu nhà ái quốc đã chết cho lý tưởng tự do từ người chiến sĩ chết nơi trận địa cho tới những vị anh hùng của dân tộc như Phan Đình Phùng, Phan Bội Châu, và Nguyễn Thái Học chết trên máy chém hoặc trong ngục tù. □

Hát Để Nhớ Đời **30 Năm Kỷ Niệm Phong Trào** **Du Ca Cho Cộng Đồng 65–95**

TNS. Vào chiều ngày Chủ Nhật, 9 tháng 7, 95 tại Garden Grove Community Center, tất cả già trẻ lớn bé ông bà anh chị du ca từ bốn phương đã quây quần về để hát cho 30 năm kỷ niệm du ca — hát cho cộng đồng. Hơn 400 thính giả đã tới tham dự cùng với hàng chục cây đàn thùng đã chiến. Non sông ghi nhận 3 cây đàn chính là anh Nguyễn Đức Quang, Ngô Mạnh Thu, Nguyễn Thiện Cơ đã mang hội trường sống lại những giây phút sinh hoạt sân trường từ thập niên 60, 70, 80 và 90. Bài “Đường Việt Nam” đã mang lại Non Sông những ngày tháng sinh hoạt không quên với các bạn tại khuôn viên trường đại học Orange Coast. Hiện diện có mặt từ bậc tiền bối Phạm Duy cho đến những nhạc sĩ du ca sau này như anh Trần Quốc Bảo, Việt Dzũng... cho tới những tiếng hát trẻ sinh viên một thời có mặt trong chiều du ca như anh Vinh (UCI), Trọng Tú (Non Sông — nhóm Thư Viện Lê Quý Đôn). Cảm xúc và

tràn ngập niềm tin là những ghi nhận của Non Sông tới thính giả tham dự. Đặc biệt nhất là phần ghi ân đóng góp của nhạc sĩ người anh thân tình Trần Đình Quân qua những đóng góp liên tục của anh tới phong trào du ca — Hát Cho Cộng Đồng — suốt 30 năm qua. Mượn bài viết này, xin cảm ơn anh đã dạy bài hát đầu tiên trong lớp Học Báo Chí — Hát Để Nhớ Đời.

Chương trình tan vào khoảng 7 giờ tối nhưng ban tổ chức và thính giả đã cùng nhau kéo về phòng sinh hoạt Người Việt để hát cho nhau nghe tới khuya. □

Ai Ở Tham Dự Trại Hè... Mỗi Năm Chỉ Có Một Lần Mà Thôi

Thư Sinh

Trời đã vào hè, mùa thi đã chấm dứt. Đó đây, những sinh viên tại các trường đại học đang chuẩn bị cho chương trình của ba tháng hè. Người dự định tiếp tục ghi danh lấy thêm một vài lớp, người đặt vé máy bay rời khỏi Cali cho thỏa thích sau những ngày đêm vất vả cho homework, cho midterm, cho final. Trong khi những chương trình được vạch ra nơi này, nơi kia, tại một căn phòng, được gọi là trụ sở “Tổng Hội Sinh Viên Việt Nam miền Nam California”, một số các bạn trẻ đang chuẩn bị từng bước cho một trại hè truyền thông. Và hôm nay đây những ngày đầu tháng Bảy — chương trình đã gần như hoàn tất với chủ đề: Tuổi Trẻ — Hôm Nay và Ngày Mai.

Trại Hè! Trong suốt năm năm qua chưa một lần nào tôi vắng mặt ở đất trại. Năm nay, lần thứ sáu, tôi cũng chắc chắn có mặt để được nối vòng tay thân tình với những người bạn ở khắp nơi, những con tim mẫn cảm với đời với người. Trại hè năm nay được tổ chức tại đất trại La Jolla — nơi cắm trại rất lý tưởng như một số bạn bè tôi: Bảo, Quốc Khánh... đã từng đặt chân đến đây mô tả, và được tổ chức từ chiều thứ Sáu 21 tháng 7 đến chiều Chủ Nhật 23 tháng Bảy. Từ trại Hè Về Với Non Sông 1 cho đến kỳ 6 đã đánh dấu những cố gắng vượt bực của tất cả những người trẻ hôm nay, những người luôn tìm cho mình niềm vui trong phục vụ như: Khánh, Thế Thủy, Kim Thủy, Quốc, Bảo Hiếu, Kim Quyên, Bảo, Thuận, Ngọc Huy, Ted, v.v... Và hôm nay, tuổi trẻ lại một lần

nữa lên đường. Lâm Huy Vũ đã nhận trách nhiệm tổ chức trại hè với sự đóng góp mặt của bao bạn bè khác — những người đã và đang sống chết với Tổng Hội trong suốt nhiều năm qua.

Trại Hè! Nơi buổi sáng cờ vàng bay phất phới trong gió lộng và tiếng Quốc Ca của hơn hai trăm trại sinh vang dậy khắp núi rừng. Nơi đây, những ánh mắt còn nhìn nhau ngỡ ngàng trong lần đầu gặp nhau khi chia thành từng nhóm. Những lời giới thiệu còn chút bẽn lẽn, nhút nhát, ngại ngần giây phút ban đầu. Những ý kiến chọn tên đội còn lạ lẫm, rụt rè. Bởi trại sinh từ các nơi đổ về mong tìm lại những tiếng nói những nụ cười thân tình mang một tâm hồn Việt Nam trong suốt. Họ đã đến với nhau bằng tấm lòng, bằng niềm tin nên mọi trở ngại lúc ban đầu đã nhường bước cho những nắm tay thật chặt, cho những ánh mắt trù mến, cho những lời hô vang dậy khắp núi rừng.

Trại Hè! Buổi trưa là lúc mọi người đã gần nhau hơn chuẩn bị cho trò chơi lớn. Tất cả im lặng để nhận mặt mã, rồi viết viết, xóa xóa, dịch dịch... rồi lên đường... Nắng không làm chùn bước bao người tuổi trẻ. Nóng không thể kéo lại những bước chân đang lao về phía trước. Tất cả nhận lệnh rồi vọt đi như tên bắn. Họ đang nghe đâu đây tiếng truyền hịch Phạt Tống Bình Chiêm của danh tướng Lý Thường Kiệt. Họ đang nghe lời âm vang tiếng thét của muôn vạn binh sĩ đời Trần — Sát Thát — Sát Thát. Họ nức lòng phấn khởi hùng tâm khi nghe lời đọc Bình Ngô Đại Cáo và mạch máu căng tràn khi cùng vua Quang Trung tiến vào thành Thăng Long lịch sử... Họ tìm kiếm lại những di sản kho tàng văn hóa lịch sử của dân tộc Việt Nam mãi mãi kiêu hùng, họ treo ngọn cờ vàng đại thắng lịch sử giữa đất trại trong tiếng reo hò vang dậy non sông của tất cả mọi người.

Trại Hè! Khi màn đêm vừa chập choạng buông xuống, mọi người đang náo nức chờ đợi ánh lửa bập bùng từ từ cháy bùng lên trong đêm lửa trại. Xa xa, giữa núi rừng trùng điệp, bóng tối như những hình thù quái dị giăng khắp đó đây. Giữa màn đêm tĩnh mịch bỗng những tiếng hú kỳ dị, ma quái vang lên. Mọi người hướng mắt về nơi ấy, những ánh lửa bập bùng bùng lên. Lửa thấp thoáng,

tiếng hú ngân dài, từng đoàn người rầm rập chạy về hướng trung tâm của đất trại. Đêm lửa trại bắt đầu. Lửa bùng lên mãnh liệt. Lửa khơi dậy và thắp sáng niềm tin. Lửa trào dâng nhựa sống. Lửa! Lửa! Lửa xóa tan màn đêm tăm tối. Lửa lịch sử vang dậy từ thời dựng nước. Lửa âm vang dài mãi trong tim mọi người trẻ. Lửa của niềm tin. Lửa của tất thắng. Lửa của hành trang tuổi trẻ trên hành trình đi đến tương lai. Lửa của tuổi trẻ hôm nay và thắp sáng cho ngày mai... Mọi người hò reo vang dậy và bắt đầu cùng nhau nhảy lửa. Những hoạt cảnh quê hương làm nức lòng người tha hương. Bao màn hài kịch làm bà con cười nghiêng cười ngửa. Tiếng nhạc kích động dồn dập hòa trong những bước đi rất điệu nghệ trong những màn trình diễn thời trang giúp mọi người quên đi bao lo âu phiền não của cuộc đời. Càng về khuya, tiếng đàn như kéo dài mãi và những giọng hát đi vào lòng người với những cung bậc tình yêu bất tử cùng với những điệu ru ấm áp tình tự quê hương.

Trại Hè! Buổi hội thảo là một trong những phần quan trọng của trại hè hàng năm. Nơi đây người trẻ được dịp xác định lại bản sắc của mình bởi trong cuộc sống hàng ngày, ở sở làm, nơi trường học... người bạn trẻ tiếp xúc nhiều với mọi người xung quanh thuộc nhiều nền văn hóa khác nhau, đôi lúc, họ có những thắc mắc, những ưu tư suy nghĩ về nguồn gốc, về quê hương, về hai tiếng thật gần Việt Nam. Cũng ở nơi đây, những vấn đề liên quan tới tuổi trẻ được đưa ra bàn thảo trong tinh thần dân

chủ, lắng nghe ý kiến tập thể dù cho có bất đồng ý kiến hay cách nhìn với nhau để cùng nhau tìm chung một hướng đi. Trong suốt năm kỳ trại vừa qua, sau phần hội thảo hăng hái và sôi nổi, các trại sinh đều luôn cảm thấy thấm thía hơn bao giờ hết về tình người, về hai tiếng Việt Nam tự do. Cũng ở nơi đây, họ thông cảm nhau hơn, đến gần nhau hơn, và dĩ nhiên họ sẽ nắm chặt tay hơn để cùng nhau đi chung con đường.

Năm lần tổ chức trại hè, năm lần tại cơ hội cho bao người trẻ xích lại gần nhau. Tổng Hội Sinh Viên Việt Nam miền Nam California đã tạo được tiếng vang lớn khắp nơi. Những người bạn chúng ta đang ngày đêm lo lắng, cố chuẩn bị thật chu đáo. Họ là những người trẻ, cũng như chúng ta, cũng ăn, cũng học, cũng đi làm, và cũng chỉ có 24 tiếng một ngày. Họ làm việc âm thầm, không la lối nọ kia. Họ là những người tạo nên những gạch nối xiết chặt tình trẻ Việt Nam. Thời giờ họ bỏ ra để tổ chức, công sức họ hiến dâng để đóng góp, xây dựng niềm tin và tự hào cho cộng đồng Việt Nam — không lẽ chúng ta đây lại đứng đưng trước những đóng góp chân thành, trước những tấm lòng của bao người trẻ hôm nay?

*Ai ơi tham dự trại Hè!!
Một năm chỉ có một lần mà thôi!!!*

Ngày tháng buồn

Sáng qua cô nhỏ nhà bên
tới chơi rồi gởi ưu phiền nhà tôi
miếng vui miếng khóc phận người
chỗ bàn tôi giữ mở đời treo khung
có hoa, bút, giấy ở cùng
tháng ngày như đã có vùng riêng tư
em sang nghịch phá, rồi hư
vỡ toang khung nhỏ giấy mù mù bay
để rồi ngơ ngẩn sáng nay
hỏi mình tôi hỏi: tháng ngày cất đâu?

Lộc Quy (P.A)

Chốn cũ

Trở về thiếu một chỗ nằm
nhân gian quanh quẩn mấy phần xót xà
chốn này đâu đã phong ba
mà sao chuông gióng ngân nga buồn buồn
hồn nào lạc giữa tiếng chuông
bỗng, trầm thanh vỡ ngang đường gió bay

Lộc Quy (P.A)

Kỷ Niệm

Gởi tặng VNCP

Chiều hôm nay mưa buồn âm đạm
Lòng bồi hồi ta chợt nhớ đến ngày xưa...
Ngày bên em, cơn mưa dài không dứt
Thửa học đường ta từng đếm bước chân ai.
Cô gái nhỏ vẫn không phai màu áo trắng
Áo trắng học trò — Áo trắng của tình yêu.

... Anh ngồi đây nghe đoạn băng đang hát
Hát hẹn hò, hát họ giận hờn nhau.
Và anh nhớ... ngày xưa mình cũng thế
Em giận anh rồi. Anh buồn lắm phải không em?
Mình gặp nhau ngoài đường không dám hỏi
Anh muốn đến thăm nhưng sợ em hồng cho vào...
Rồi trở về anh khóc vùi trên gối
Mẹ bắt gặp thì... "Con gì bay vào mắt của con..."

Anh còn nhớ có lần em hờn dỗi
Để anh buồn cả tuần lễ quanh hiu
Anh đến hỏi: "Anh tội tình gì kia chứ?!"
Em mỉm cười. Em bảo "chứ đùa thôi!!"...

Chuyện ngày qua giờ chỉ là Kỷ Niệm
Nơi xứ người, ta hỏi tưởng lại Cố Nhân.
Nếu mai đây còn có ngày hội ngộ
Chuyện ngày xưa xin được tiếp đến ngày sau.

Thái Bình Dương (Mesa College)

Thấy tận mắt — Nghe tận tai

MỘT CHUYẾN ĐI

TÍ TIỀU TỤY

— Anh ơi, mấy ông xích lô này sao không về nhà ngủ?

— Nhà có đâu mà ngủ. Nhà ổng là chiếc xích lô luôn đó.

— Vậy vợ con của mấy ổng?

— Vợ con họ ở dưới tỉnh. Họ lên đây lái xích lô kiếm ăn.

— Rồi họ tắm rửa, vệ sinh như thế nào?

— Thì họ vào công cộng.

Tí tui không thể tưởng tượng được nhiều người lao động của chế độ “ưu việt” xã hội chủ nghĩa phải sống như vậy. Những người lái xích lô đen đúa, ốm tong

teo, cồng lưng trên những chiếc xe cũ kỹ kiếm từng đồng để nuôi gia đình. Họ làm việc cả ngày và tối về ngủ ngay trên chiếc xích lô của họ. Tại Sài Gòn, nếu ai dậy khoảng 4 giờ sáng và làm một vòng vài con phố thì sẽ thấy vô số những người không nhà cửa nằm thật nhiều ở các lề đường, dọc theo các cầu v.v.... Họ lấy đất làm giường, và trời làm mùng. Châm ngôn của người Cộng sản VN “cán bộ là đầy tớ của nhân dân” đã được nhà nước thực hiện thật đúng. Cán bộ Cộng sản sang lăm thì được nhà nước cho vào khách sạn 3 sao hay 5 sao để ở, còn những nhân dân bản cùng thì đêm nào cũng được nhà nước ưu ái cho ở khách sạn... ngàn sao.

Trên một đường phố khác, dưới một gốc cây, Tí tui thấy một chiếc xe “ba-gát”. Phía trên xe “ba-gát” là một tấm gỗ chứa đầy mận của một người đàn bà nghèo khổ đang đứng bán. Điểm đặc biệt mà Tí tui để ý là có hai em bé đang nằm ngủ trưa dưới lòng xe, bên cạnh đó là hai thau nước nhỏ. Bạn có thể tưởng tượng được đó là căn nhà của 3 mẹ con họ không. Về đêm người mẹ sẽ ngủ dưới đất và hai đứa con của bà ta sẽ ngủ trong lòng xe nhỏ bé đó. Tự nhiên Tí tui nghĩ đến Huy và Quân, nếu hai bạn đó mà ở đây thì sẽ có bao nhiêu tấm hình đầy “ý nghĩa” của xã hội Cộng sản lọt vào ống kính của họ.

Điều làm cho Tí tui ngạc nhiên nhất là vào các tiệm sách. Các giá sách không còn chứa nhiều sách chính trị, tuyên truyền như hơn mười năm về trước, có lẽ không còn ai thèm đọc nữa. Thay vào đó là sách về tin học, ngoại ngữ, nghệ thuật v.v... chiếm đại đa số và khá hấp dẫn. Điều đặc biệt nhất là có rất nhiều tạp chí khác nhau. Quyền tự do báo chí có được nơi rộng một tí cho nên sách báo khá phong phú với các phần bài vở tin tức từ trong và ngoài nước, có điều muốn đăng gì thì đăng miễn là đừng có “đụng” đến xã hội chủ nghĩa (?).

Người Việt kiều bị bóc lột tối đa. Để vào dinh độc lập Việt kiều phải trả 4 dollars và người... Việt nam chỉ trả có 50 cent (khoảng 5 ngàn đồng VN. Một dollar khoảng 11 ngàn đồng tiền VN). Đi một chuyến xe lửa toa hạng nhất Sài Gòn - Nha Trang thì Việt kiều phải trả 25 dollars trong khi người... Việt nam chỉ phải trả gần 10 dollars, chuyến bay ra Huế Việt kiều trả 90 dollars trong khi người... Việt nam trả 40 dollars. Đã có một thời báo chí trong nước có đã kích chuyện này

nhưng chẳng thấm thía vào đâu cả.

Tại phi trường Tân Sơn Nhất, hầu như tất cả mọi người đều nhấc nhau nhét 5 dollars vào cái “passport” của mình để bọn công an cho qua cửa lệ để lấy đồ. Sau đó còn thêm một cái ỉn nữa là đút khoảng 10 dollars để công an hải quan khỏi phải lục tung các túi đồ của mình lên. Đa số các Việt kiều đều bố thí chúng để mình được mau chóng gặp mặt gia đình. Năm ngoài trong nước ai cũng biết viên giám đốc phi cảng Tân Sơn Nhất và đồng bọn bị truy tố và phạt giam vì làm những chuyện như vậy, nhưng năm nay có khác gì đâu?

Tại các ngã đường ở Sài Gòn chúng ta thấy rất nhiều công an giao thông. Hễ ai xui xẻo bị chúng ngoắc vào thì lo đút chúng khoảng 8 đến 10 ngàn VN (80 cent - 1 dollar) để được cho đi. Số tiền đó được chúng bỏ túi ngon ơ chứ không có biên lai (receipt) chi cả. Còn nếu bạn cãi lại vì thấy bị phạt vô lý thì bạn có thể bị mời về bót nằm một đêm để đợi... điều tra. Các tài xế xe hàng, nhất là những người lái xe du lịch, mỗi khi chạy vào một tỉnh khác thường bị công an chặn trước đầu xe để xe tấp vô lễ. Sau đó tên công an giao thông trắng trợn xin tiền uống cà phê. Nhiều tài xế khi lái vào một tỉnh khác đã bị làm tiền nhiều lần như vậy.

— Em ngồi toa nào vậy?

— Dạ không, em đi chui.

— Đi chui?

— Dạ em mua “vé tiền người” hai ngàn (20 cent), giả bộ tiền người thân, để lọt vào sân ga. Sau đó leo lên tàu đi lậu. Nếu có bị bắt thì năn nỉ và cho người soát vé vài ngàn để đi lọt. Làm sinh viên mà không “nhảy tàu” thì không thể gọi là sinh viên.

— Rồi đêm ngủ thế nào?

— Dạ ban đêm em lót báo ở khoảng giữa các toa để ngủ.

— Em học trường nào?

— Đại học tổng hợp.

Sau một lúc nói chuyện với cậu bé Tí tui được biết nhiều hơn về giới trẻ VN. Giới trẻ bây giờ đua nhau học ngoại ngữ, tin học và thương mại vì chỉ có những ngành này mới làm khá tiền. Học ngoại ngữ để làm thông dịch cho người nước ngoài, học tin học để làm cho các công ty ngoại quốc, học thương mại để hy vọng ra làm cho các công ty Đài loan v.v.... Ai cũng mong làm cho một công

Tuổi Thơ Việt Nam: Em bé 14 tuổi phải đi lượm rác hàng ngày

ty ngoại quốc. Và các công ty ngoại quốc cũng đầu tư vào Việt nam thật nhiều. Người ngoại quốc vào VN bỏ vốn một nhưng lấy lời tới gấp mấy lần. Người trẻ VN vì cuộc sống quá vất vả nên phải làm giúp ngoại quốc hút bớt tài nguyên, sức lao động của quê hương mình, thấy thật đau lòng.

Rất nhiều công ty ngoại quốc, nhất là Đài Loan, bóc lột và nhục mạ công nhân VN nhưng chỉ có một số ít bị lên án. Nhiều người VN có chức phận trong các công ty ngoại quốc hay những giới lãnh đạo địa phương, vì đã được đút lót, dẫn đi ăn nhậu, nên thường làm lơ trước cảnh người ngoại quốc hiếp đáp công nhân nước mình. Hơn nữa nếu họ lên tiếng thì họ có thể bị “mời” đi làm một nơi khác có số thu nhập thấp hơn hoặc là sẽ bị sa thải.

Ở VN, vào mùa hè, thì chỉ có Đà Lạt là có khí hậu tuyệt nhất. Đà Lạt cũng là nơi mà Tí tui có cảm tình nhiều nhất. Không khí Đà Lạt thật dễ chịu, người dân Đà Lạt rất là chân thật dễ thương. Từ người bán hàng rong, người chủ tiệm, anh lái xe honda “ôm” đều rất là vui vẻ, hiền hòa với khách chứ không quạu quọ, xiên xỏ như nhiều nơi khác. Phố Đà Lạt về đêm tấp nập nhất là khu chợ Hòa Bình, nhưng...

— Mau lên... mau lên, dẹp lẹ đi.

Bỗng chốc các thanh niên nam nữ, ông bà già lo dẹp các quầy bán thức ăn một cách vội vã. Người gồng kẻ gánh, họ hối hả xếp lều, bàn ghế và vác lên vai chạy.

— Chị ơi, chuyện gì vậy?

— Khó quá, tụi công an cứ tới bắt hoài. Bán một tí đồ ăn để kiếm sống mà cực quá.

— Nếu bị bắt thì tụi nó làm gì mình?

— Tụi nó tịch thu hết bàn ghế, gồng gánh chứ làm gì.

Chị bán hàng vội vã quang gánh bỏ đi mất. Thoáng chốc cái chợ “chôm hỏm” về đêm cạnh chợ Đà Lạt vắng tanh. Cuộc sống đã khó khăn mà người dân Đà Lạt cứ phải chịu cái cảnh này mãi.

Nhiều nơi tại VN đã được xây cất, sửa chữa lại khá đẹp để hấp dẫn khách du lịch nhưng cũng có những nơi đáng được trùng sửa lại cho đàng hoàng thì lại bị sửa qua loa như các đền đài thắng cảnh lại Huế v.v... mặc dù tiền của khách du lịch đổ vào khá nhiều. Tại Qui Nhơn, Tí tui có đến thăm mộ thi sĩ Hàn Mặc Tử và

Những gia đình dưới gầm Cầu Ông Lãnh

trại cùi Qui Hòa, phong cảnh ở đây thật đẹp và hữu tình. Đi đến đâu Tí tui cũng thấy những cảnh giống nhau, người ăn xin nhiều thật là nhiều, dân muốn làm gì cũng phải hối lộ để được làm ăn.... Nếu ta hỏi một người dân VN ở thành phố thì họ đều nói rằng cuộc sống bây giờ dễ thở hơn 5, 7 năm về trước vì Cộng Sản có nơi lỏng đôi chút, tuy nhiên ở dưới vùng quê thì nhiều nơi không khí vẫn ngột ngạt như những năm trước đây. Nếu ta hỏi rằng nạn tham nhũng bóc lột so với những năm về trước như thế nào thì người dân đều trả lời rằng sự việc đó tăng gấp 5, 7 lần. Nhiều vụ cướp bóc, tham nhũng, bóc lột xảy ra rành rành cả đó nhưng công an địa phương không dám đụng vì đã có ăn chia cả, đụng tới sợ bể cả đám, thế là phải huy động công an từ trung ương Hà nội vào dẹp mới yên.

Nếu ai muốn biết xã hội VN xuống cấp như thế nào thì có thể tìm đọc các tờ Tuổi Trẻ, Công An, Pháp Lý v.v.... Trên các tờ báo đó đăng hàng trăm, hàng ngàn chuyện tham nhũng, hối lộ của bọn quan quyền cán bộ, công an cũng như những tệ đoan khác của xã hội. Thoạt nhìn ai cũng thấy rằng người dân trong nước có vẻ tự do hơn vì họ có quyền thư nhờ báo chí tố cáo những hành vi bóc lột trắng trợn của bọn tham quyền. Nhưng khi chúng ta đọc tất cả các tờ báo thì thấy rằng các báo chỉ lên án các hành động gian tham của bọn quan quyền chứ không báo nào dám đả kích chế độ Cộng sản là xấu cả.

Để chứng tỏ có sự cởi mở, CSVN đã cho phép nhiều hội đoàn được sinh hoạt lại, chẳng hạn như Hướng Đạo. Tuy nhiên các sự hoạt động này rất là khó khăn vì phải chịu sự giám sát của công an. Các trưởng của

Em bé 8 tuổi tay xách em, tay cầm lon đi dọc theo hè phố để đi ăn xin, kiếm sống qua ngày. Tương lai em sẽ về đâu?

các Gia Đình Phật Tử, Thiếu Nhi Thánh Thể, Hướng Đạo mỗi lần muốn làm một buổi văn nghệ ở địa phương thì rất là khổ sở vì các trường phải chạy chọt lên xuống biết bao nhiêu là giấy tờ để được phép tổ chức. Hơn nữa mọi hoạt động của họ đều có công an theo dõi và luôn gây khó dễ.

Chiếm được miền Nam, người Cộng sản đã tìm cách trừ dập những thanh thiếu niên trẻ miền Nam, gây ra những khó khăn vô lối để giới trẻ miền Nam khó vào đại học, tìm cách làm cho họ chậm lại hầu lớp con cháu của bọn cán bộ theo kịp hầu có sự cân bằng. Hậu quả là đất nước mất đi bao nhiêu chất xám. Để che dấu những bất công họ gây ra, họ đã ngụy biện rằng “cần cù bù thông minh” để ép người ta làm hơn học. Bây giờ nhìn sơ qua thì thấy rằng giới trẻ có khá nhiều người vào đại học dễ dàng hơn những năm trước đây, nhưng nhìn lại thì đa số họ vẫn là những người trẻ con nhà giàu, con ông cháu cha, hoặc có viện trợ của thân nhân từ ngoại quốc gửi về. Trường đại học mở rộng chỉ để đón những người có tiền mà thôi.

Điều không biết nên vui hay buồn là hiện giờ nhiều giới trẻ trí thức VN đang dần lãnh đạo, thay thế những tay già cằn cỗi cũ tại nhiều cơ quan. Nếu những người này ý thức được sự tồn vong của đất nước thì cả quê hương sẽ tươi sáng lên hơn, nếu không thì bọn họ sẽ có những thủ đoạn tinh vi hơn để làm giàu túi riêng của họ.

Ở Việt nam có những sinh viên sau giờ học đã đến

giúp các bạn trẻ đánh giày, bán vé số, bán dạo được học hành. Rồi cũng có những ca nghệ sĩ đi biểu diễn để kiếm tiền giúp trẻ em vô gia cư. Tại bệnh viện Điện Biên Phủ cũng có một nhóm bác sĩ nhân khoa mỗi cuối tuần lái xe xuống các vùng quê nghèo chữa bệnh miễn phí cho dân. Họ làm việc thầm lặng, thiết tha và gặp rất nhiều trở ngại. Rất nhiều người trẻ có nhiều suy tư, ước vọng cho quê hương nhưng họ đành phải bất lực.

Một ngày nào đó, nếu có dịp về, bạn sẽ gặp nhiều cảnh rất xúc động. Riêng Tí tui không thể nào quên được cảnh hai mẹ con đen đủi đang ngồi bắt chích cho nhau

ngoài đường. Hai mẹ con không nhà không cửa, dắt nhau đi ăn xin. Thỉnh thoảng bà mẹ âu yếm vuốt tóc đưa con gái của mình, tình mẹ tỏa đầy trên bàn tay thương yêu lúc ngồi bắt chích cho đứa con, Tí tui đã thấy được điều ấy. Có những cảnh rất lạ như xe mình phải thắng gấp lại để tránh một chú bò cứ lững thững băng qua đường (có lẽ vì vậy mà người ta có câu “ngu như bò” chăng?) Nếu có đi qua những đèo Sông Pha, đèo Cả, đèo Cù Mông, hay những vườn dừa, ruộng lúa thì chúng ta sẽ cảm thấy bồi hồi trước vẻ đẹp của quê hương chúng ta mà những cảm giác đó không thể có được khi chúng ta đến những vùng thật đẹp như Yosemite, Lake Tahoe, Big Bear v.v... ở xứ người.

Nhà Việt Nam ta: Những chiếc ghe rách nát

Ra đường gặp người ăn xin thì chúng ta cho trung bình là 10 cent (tương đương 1000 đồng tiền VN). Những em bé bán hàng rong ốm o, đen đui bán những cái bánh tiêu, bánh bò, cà-rem chỉ kiếm được vài chục cent mỗi ngày. Lương một giáo viên cấp hai khoảng 20 - 30 dollars/tháng, lương bác sĩ mới ra trường 40 dollars/tháng. Một vé coi phim khoảng 75 cent, một ly nước dừa 30 cent, một tô phở 40 cent, một ly kem từ 1.5 - 4 dollars, một đôi dép 3 dollars v.v.... Qua đó ta có thể hình dung khái quát được cuộc sống của người dân như thế nào.

Ngành giáo dục có lẽ là ngành ít ai muốn xin vào nhất. Chính vì không lo chăm sóc ngành giáo dục nên số giáo viên thiếu trầm trọng. Chất lượng giáo viên ngày càng kém.

— Thầy hết còn đi dạy rồi. Bây giờ thầy chỉ dạy thêm ở nhà để kiếm sống. Tụi bay coi, thầy đi dạy cả 40 năm trời, tụi nó chỉ tính thâm niên 20 năm kể từ lúc “giải phóng” vô mà thôi. Rồi nó kêu thầy nghỉ dạy, đưa cho thầy một số tiền đủ sống 4 tháng, sau đó sống chết mặc thầy.

Vị thầy cũ ngồi cười chua chát. Nhiều thầy cô giáo cũ rất giỏi, rất tận tâm, yêu nghề cũng đành phải bỏ dạy vì đồng lương chết đói. Rất nhiều thầy cô đã bỏ dạy để lãnh số tiền thâm niên hầu có một số vốn nhỏ để xoay qua ngành khác.

Ngày người ta bỏ nước ra đi tìm tự do thì người Cộng sản cho là đồ “phản quốc”, chúng cắt hộ khẩu và không còn coi mình là người công dân Việt nam nữa. Bây giờ thì chúng gọi những người “phản quốc” xưa kia nào là “việt kiều yêu nước” hay “khúc ruột xa ngàn dặm”, và tự nhiên tròng vào cổ người ta cái “mác” công dân Việt nam trở lại, mục đích là để có thể bắt giữ người ta bất cứ lúc nào vì vẫn còn là công dân Việt. Và nếu bạn không muốn dính líu gì với họ thì bạn phải về VN để điền đơn xin từ bỏ quốc tịch VN (?).

Việt nam có cả ngàn chuyện để thấy, để nghe, để kể, để suy nghĩ. Những gì mà Tí tui nói ở trên chỉ là một phần rất nhỏ so với những đau thương đã và đang xảy ra trên quê hương chúng ta. Thời gian ở VN khá ngắn có lẽ không đủ cho Tí tui diễn tả, hay có một cái nhìn sâu hơn bằng nhiều người khác.

Ngày ra đi Tí tui đâu còn nghĩ rằng sẽ được gặp lại mẹ, lại ngoại.... Những ngày vừa qua đã trôi qua thật nhanh với tình thương yêu của gia đình, của bạn bè, thầy cô, với những chứng kiến tận mắt, dù đã nghe đã biết nhưng vẫn ngỡ ngàng, vượt ngoài trí tưởng....

Mai anh về lại quê hương

Nếu mai anh về lại quê hương
Đừng khoe áo gấm khắp phố phường
Đừng đem tiền bạc xài hoang phí
Đừng giẫm lên người chằng xót thương

Xin hãy xót thương những cha già
Từng đêm mong ngóng đứa con xa
Nhưng xác con thơ trong lòng biển
Làm sao trở lại để thăm cha!

Xin hãy xót thương những mẹ hiền
Chiều chiều ra đứng ở đầu hiên
Mong bóng con sao xa thăm thẳm
Vì nghèo nên xa cách triền miên!

Xin hãy xót thương những mối tình
Ngày đi hứa giữ tấm bằng trinh
Nhưng nay mẹ chết, cha đau yếu
Nên đành sa bước mặc nhục vinh!

Xin hãy xót thương trẻ dại khờ
Không nơi nương tựa sống bơ vơ
Miếng cơm manh áo làm sao có
Chịu kiếp lang thang, sống vật vờ!

Nếu mai anh về lại quê hương
Xin trải lòng nhân khắp nẻo đường
Gieo chút mầm thương cho dân tộc
Để người bất hạnh bớt đau thương...

• TL Mục Tím

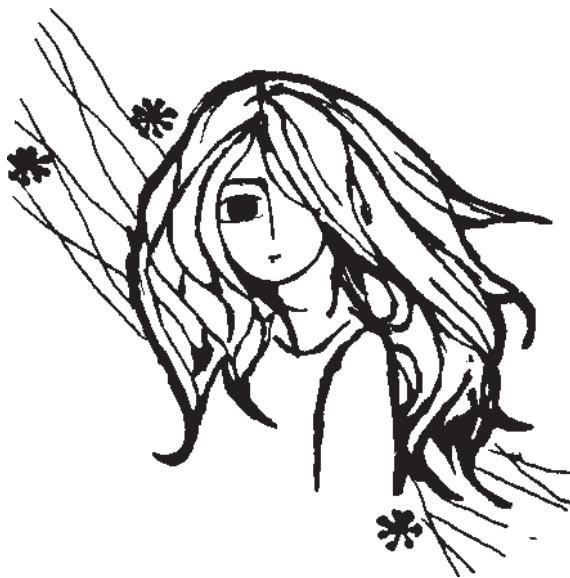
Ghét Em Lắm

Ghét em lắm này người em bé nhỏ
Mang tình anh để đùa giỡn cho vui
Anh vô tình như chú nai ngơ ngác
Cứ ngỡ rằng mình đã được em yêu

Ai bảo em hồn nhiên và cõi mở
Lo cho anh từng tí và từng ly
Quà kỷ niệm em tặng anh còn giữ
Để anh về anh tưởng nhớ từng đêm

Nhìn thấy em cùng ai trên phố vắng
Anh thần thờ đứng chết lặng từng giây
Còn gì buồn hơn khi nghe em nói
Là bạn bè nên không nhận tình anh

D.T.N (CSDH)

Hè Về!

Hè về có tiếng ve kêu
Với hoa tím tím rơi quanh khắp trường
Hè ơi có rõ gì không
Biết bao tuổi mộng đã qua sau hè
Hè đến rồi hè lại đi
Em đây cứ ngỡ là không có hè
Đến lúc cổng trường phải đóng
Những bóng người xưa cũng chẳng còn ai
Sân trường thật là vắng lặng
Nói sao đây khi hè đã đến rồi
Chỉ vì hè đó hè ơi!
Làm cho em phải xa người em thương!

Nguyen Bach (Cerritos College)

